

21 decembrie 2011Djz Nr. 452

AVIZ

la proiectul legii privind
integrarea străinilor în Republica Moldova
(nr.2582 din 24.11.2011)

Direcția juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996 și a prevederilor Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 și expune următoarele.

Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fiind aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.856 din 21.11.2011, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului.

Conform Notei informative, proiectul de lege reglementează procesul și modalitățile de facilitare a integrării străinilor în viața economică, socială și culturală a Republicii Moldova în vederea prevenirii și combaterii marginalizării sociale a acestora, adaptării la condițiile societății moldovenești și asigurării autonomiei financiare cu stabilirea competențelor în domeniu pentru fiecare autoritate în parte.

Potrivit art.20 lit.d) din Legea nr. 780/2001, nota informativă trebuie să conțină informații privind „*fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură*”. Art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului stipulează că, *în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară*.

Aprobarea proiectului supus examinării va genera necesitatea organizării unor ajustări la nivelul intern al fiecărei instituții implicate în procesul de integrare. În acest sens, *programele de integrare, conform art.27 din proiectul de lege vor fi finanțate în limita mijloacelor și surselor disponibile alocate în acest scop de către instituțiile responsabile, precum și din alte surse prevăzute de legislație*. Totodată, *pentru beneficiarii unei forme de protecție incluși în programe de integrare, potrivit dispozițiilor art.13 alin.(3) din proiect, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pe parcursul desfășurării programului este oferită de către stat*. Astfel, implementarea prevederilor proiectului de lege necesită surse financiare, iar întru respectarea prevederilor Legii nr.780/2001 și a Legii nr.797/1996, proiectul de lege trebuie să conțină și fundamentarea economico-financiară.

Cu privire la **textul proiectului de lege**, relatăm următoarele:

1. La **art.2 alin.(2) lit.d) din proiect**, pentru o precizie cât mai optimă, este binevenit să se constate care sunt acele „*alte categorii de persoane, pentru care este stabilit un regim juridic aparte, potrivit legislației naționale sau reglementărilor internaționale*”.

2. Conform art. 19 al Legii nr.780/2001 norma legală trebuie să exprime „*corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat*”, motiv pentru care, întru neadmiterea unei interpretări eronate, la **art.3 din proiect**, sugerăm concretizarea noțiunilor „*program individual de integrare*” și „*plan individual de integrare*”. Tot în acest sens, titlul **Capitolului III**, titlul și cuprinsul **art.23**, precum și a **art.24 din proiect** conțin referiri neomogene, în timp ce titlul **Capitolului III** se referă la programul individual de integrare, la **art.23** și la **art.24 din proiect** se face trimitere la plan individual de integrare. Totuși, ar fi oportun de reformulat textele normelor ca la baza enunțării să fie utilizată aceeași terminologie.

3. În cuprinsul textului proiectului de lege se utilizează termenul de „*autoritate competentă pentru străini*” care este o structură responsabilă de coordonarea procesului de integrare a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova. *Autoritatea competentă pentru străini*, în temeiul art.3 al Legii nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova este Biroul migrațiune și azil din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Reieșind din faptul că aceasta este o lege integrală, pentru un spor de precizie de rigoare, considerăm necesar completarea **art.7alin.(1) din proiectul de lege** cu sintagma „Biroul migrație și azil din cadrul Ministerului Afacerilor Interne” după cuvintele „autoritate competentă pentru străini este”.

4. În acord cu exigențele normelor de tehnică legislativă, la **art.12 alin.(2) lit.f) din proiectul de lege**, după sintagma „la art. 30 din Legea” urmează a se introduce numărul, legislatura și data adoptării legii.

5. La **art.15 alin.(2) din proiect**, cu scop de rigoare juridică, după sintagma „la literele b) și c)” sugerăm introducerea sintagmei „din art.2” și eliminarea expresiei „prin derulare” de la alin.(1) și alin.(2) al acestui articol ca inadecvată.

6. La **art.17 alin.(1) din proiect**, atenționăm asupra faptului că este bine să se păstreze, pe cât este posibil, o continuitate a termenilor juridici utilizați în legislație. Astfel, potrivit art.45 alin.(1) lit.f) din Legea nr. 200/2010, *una din condițiile pentru acordarea străinului dreptul de ședere permanentă în Republica Moldova este cunoașterea limbii de stat la un nivel satisfăcător*. În legătură cu aceasta este necesară substituirea termenului de „precondiție” cu cuvântul „condiție”.

7. **Art.17 alin.(5) din proiect** nu conține mențiunea dacă sunt scutiți de evaluarea nivelului de cunoaștere a limbii de stat toate categoriile de străini specificați la art. 2 din proiect sau doar străinii specificați la art.2 lit.a-f) din proiect. În acest context, considerăm necesară reglementarea expresă a acestui drept.

8. Pentru precizarea sintagmei „străinii” din conținutul **art.21 alin.(1) din proiect**, cu scop de rigoare juridică recomandăm specificarea categoriilor de străini asupra cărora se extinde prevederile acestei norme.

9. La **art.25 alin.(2) din proiect** este prevăzută posibilitatea prelungirii cazării în spațiile special destinate acestui scop cu încă 3 luni **pentru motive bine întemeiate**. În opinia noastră, norma în cauză favorizează apariția elementelor de coruptibilitate acordând posibilitate autorității competente de a decide în mod

discreționar, în temeiul unor atitudini subiective care sunt acele „ **motive bine determinate**”. În acest context, considerăm necesar stipularea criteriilor care ar determina statutul motivelor care stau la baza prelungirii dreptului acordat.

10. Potrivit art.24 alin.(1) din proiect, durata aplicării planului individual de integrare este de pînă la 6 luni de la data semnării angajamentului sau de la data prevăzută în angajament. Conform alin.(2) al aceluiași articol, autoritatea competentă pentru străini, la cererea motivată a beneficiarului poate aproba prelungirea cu cel mult 6 luni a duratei de aplicare a planului individual. Totodată, cazarea în spațiile special destinate acestui scop, conform art.25 alin.(2) din proiect poate fi pentru o perioadă de pînă la 6 luni, cu posibilitatea prelungirii cu încă 3 luni. În contextul celor invocate, nu este clară rațiunea prelungirii termenului de cazare cu doar 3 luni în condițiile în care se urmărește cazarea beneficiarilor programelor de integrare care nu au mijloace de întreținere pe perioada de implementare a programului de integrare.

11. La **art.29 din proiect**, pentru precizia textului evitînd interpretări diverse a prevederilor în cauză, ar fi fost preferabilă indicarea instituției din cadrul căreia face parte Secția/Direcția asistență socială și protecție a familiei/ Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului Chișinău.

12. Titlul **art. 30 din proiect** – Autoritatea competentă pentru străini, nu corespunde cu conținutului articolului propriu zis. Prin urmare, în art.30 sunt enumerate atribuțiile autorității competente pentru străini în procesul de integrare. În acest sens, recomandăm reformularea titlului articolului, astfel încît conținutul să corespundă sferei de reglementare. Astfel, propunem de introdus în titlul art.30 a cuvîntului „atribuțiile” înaintea sintagmei „autoritatea competentă pentru străini”, adecvat contextului. Obiecția este valabilă și pentru **art.31, art.32, art.33, art.34, art.35 din proiect**. Iar pentru respectarea unei terminologii uniforme pe tot cuprinsul proiectului de lege cuvîntul „rolul” din titlul capitolului V se va substitui cu cuvîntul „atribuțiile”.

13. Întru respectarea normelor de tehnică legislativă și de teorie generală a dreptului, considerăm că legea trebuie să reglementeze toate situațiile juridice ce pot apărea în procesul implementării ei. În acest sens, în **capitolul V din proiectul de lege** sunt stipulate atribuțiile și responsabilitățile instituțiilor statului implicați în procesul de integrare, însă nu sunt prevăzute careva sancțiuni pentru încălcarea acestora. Totodată, proiectul de lege nu conține careva norme care ar prevedea procedura de contestare a deciziilor și a acțiunilor publice luate în virtutea competențelor atribuite prin proiect.

Oportunitatea adoptării proiectului de lege ține de competența exclusivă a Parlamentului.

Victor MORGOCI
Șef Adjunct Direcție